

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Θέματα Ηθικής στον Αθλητισμό

Διάλεξη 11 Πολιτισμικές διαφορές και ηθική στον αθλητισμό

Μαθησιακοί στόχοι

- Ορισμοί
- Τα αθλήματα ως κοινωνικό φαινόμενο
- Ρατσισμός και αθλήματα
- Αθλητισμός και Θρησκεία
- Ηθικά ζητήματα

Ορισμοί

Κουλτούρα

«Τρόποι ζωής» μιας ομάδας ή κοινωνίας

- Αυτοί οι τρόποι ζωής δημιουργούνται και αλλάζουν καθώς τα άτομα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, οργανώνονται σε ομάδες και αγωνίζονται για το πώς να
 - κάνουν πράγματα και να οργανώσουν τη ζωή τους
 - αλληλεπιδρούν με τους άλλους
 - δίνουν νόημα στις εμπειρίες τους
- Στην ελληνική πραγματικότητα η έννοια της Κουλτούρας ταυτίζεται με την έννοια του πολιτισμού
- Σε άλλες γλώσσες, Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική, υπάρχουν διαφορετικοί όροι Civilisation/Zivilisation και Cultur/Kultur.

Ορισμοί

Η έννοια πολιτισμός αναφέρεται στο σύνολο των υλικών και πνευματικών επιτευγμάτων μιας κοινωνίας, ενός κοινωνικού συνόλου.

Civilisation/Zivilisation, πολιτιστικός (δυναμικός όρος).
Χρησιμοποιείται για τον πολιτισμό ως σύνολο δραστηριοτήτων καθώς και για τη δήλωση του τεχνικού πολιτισμού

Cultur, Kultur/Κουλτούρα, πολιτισμικός (στατικός όρος). Δηλώνεται η αφηρημένη πλευρά του πολιτισμού καθώς και ο πολιτισμός ως πνευματική καλλιέργεια.

(Μπαμπινιώτης 2006, Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας,1441-1442)

Αθλητική κουλτούρα

Η συγκρότηση του αθλητικού νοήματος πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο σε όλους τους πολιτισμούς.

Για παράδειγμα στο ποδόσφαιρο είτε παίζεται στο Καμερούν, είτε στη Νορβηγία οι κανόνες είναι οι ίδιοι (πχ ο νικητής είναι αυτός που θα πετύχει τα περισσότερα τέρματα-γκολ)

Τα αθλήματα ως κοινωνικό φαινόμενο

- Τα αθλήματα και οι φυσικές δραστηριότητες αποτελούν μέρος της ζωής των ανθρώπων
- Τα αθλήματα συνδέονται με ιδεολογίες στην κοινωνία
 - Π.χ., απόψεις που βρίσκονται κάτω από αισθήματα, σκέψεις και δράσεις
- Τα αθλήματα συνδέονται με σημαντικές σφαίρες της κοινωνικής ζωής των ατόμων :
 - Οικογένεια, οικονομία, μέσα ενημέρωσης, εκπαίδευση, θρησκεία και πολιτική

Τα αθλήματα ως κοινωνικό φαινόμενο

Επομένως ενδέχεται και ο αθλητισμός σε επιμέρους πολιτισμικά πλαίσια, να έχει

- διαφορετικές μορφές οργάνωσης,
- να αναπτύσσει διαφορετικούς συσχετισμούς με
 - την πολιτική,
 - την οικονομία,
 - το εκπαιδευτικό σύστημα,
 - τα θρησκευτικά δόγματα,
 - τα ΜΜΕ,
 - την οικογένεια κ.λπ.

Τα αθλήματα ως κοινωνικό φαινόμενο

- Έτσι, κάποια αθλήματα εμφανίζονται πιο δημοφιλή από άλλα σε αντίστοιχες κοινωνίες.

Τα αθλήματα ως κοινωνικό φαινόμενο

- Η ενασχόληση μιας γυναίκας στην Σαουδική Αραβία ή στο Ιράν με το ποδόσφαιρο θα σήμαινε απόκλιση από τα αποδεκτά πολιτισμικά πρότυπα ή σε μια άλλη εκδοχή επαναστατική πράξη χειραφέτησης της γυναίκας.

- Αντίθετα στην Νορβηγία, στη Δανία, στη Γερμανία ή και στην Ελλάδα ακόμα αυτό θεωρείται κάτι το συνηθισμένο σήμερα.
- Ωστόσο δεν ήταν έτσι πριν από μερικά χρόνια.
- Αυτό σημαίνει ότι η αθλητική κουλτούρα δεν είναι κάτι σταθερό αλλά υπόκειται σε εξελικτικές μεταβολές.

Ρατσισμός και αθλήματα

- Ρατσισμός είναι πίστη ότι άτομα είναι κατώτερα επειδή έχουν διαφορετική εθνικότητα ή πολιτιστικό υπόβαθρο

Ρατσισμός και αθλήματα

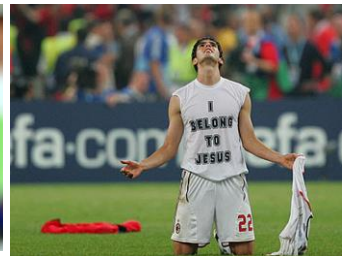
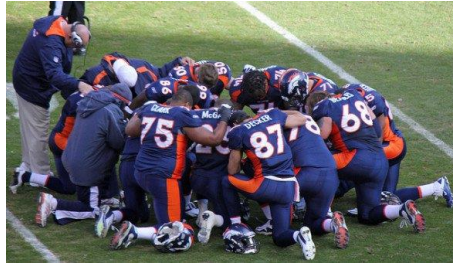
Ο αγώνας εναντίον του ρατσισμού περιλαμβάνει:

- Γνώση και ενημέρωση αθλητών και οπαδών σχετικά με τον ρατσισμό
- Περισσότεροι παίκτες από μειονότητες στα αθλήματα
- Ισχυρότερη στάση ενάντια στον ρατσισμό από τους υπεύθυνους
- Υλοποίηση σχετικών εκστρατειών εναντίον του ρατσισμού (*Show Racism the Red Card*)
- Ρήτρες ισότητας στα συμβόλαια των αθλητών

Αθλητισμός και Θρησκεία Υπάρχει σχέση;

Αθλητισμός και Θρησκεία

- Οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν η σπουδαιότερη θρησκευτική γιορτή προς τιμήν του Δία

Άθλημα ή θρησκεία ?

- Έχει οργάνωση και δομή
- Ξεκινά με τελετουργικά
- Έχει ηρωικές μορφές
- Καθιερώνει κάποιες ώρες ως ιερές
- Βασίζεται στην εκπαίδευση του χαρακτήρα
- Έχει οπαδούς
- Συχνά απαιτούνται στιγμές σιωπής
- Η συγκέντρωση θεωρείται απαραίτητη

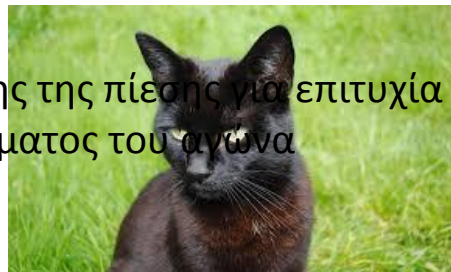

Αθλητισμός και θρησκεία Ο ρόλος των προλήψεων

Η πίστη ότι συγκεκριμένα γεγονότα ή πράγματα μπορούν να φέρουν καλή ή κακή τύχη

Ποιος ο ρόλος των προλήψεων στον αθλητισμό;

- Φαινόμενο Πλασίμπο
- Μηχανισμός αντιμετώπισης της πίεσης για επιτυχία και ελέγχου του αποτελέσματος του αγώνα

Πολιτισμικές διαφορές και συμμετοχή σε αθλήματα

- Πώς μπορούν οι πολιτισμικές διαφορές να επηρεάσουν τη συμμετοχή στα αθλήματα;
 - Συγκεκριμένος τρόπος ντυσίματος
 - Ραμαζάνι
 - Συμμετοχή γυναικών (π.χ. Αφγανιστάν και Σ. Αραβία μετά το 2012)
 - Είδος αθλημάτων
 -

Βιβλιογραφία:

- Bronfenbrenner, U. (1999). Measuring environment across the life span: Emerging methods and concepts. In S. L. Friedmann & T. D. Wachs (Ed.), *Environments in developmental perspective: Theoretical and operational models*. (s. 3–28). Washington DC: American Psychological Association.
- Daivids, K., & Baker, J. (2007). Genes, environment and sport performance. *Sports medicine*, 37(11), 961–980.
- Jirásek, I. (2015). Religion, spirituality, and sport: From religio athletae toward spiritus athletae. *Quest*, 67(3), 290-299. doi: 10.1080/00336297.2015.1048373
- Lindsay, J., & Boyle, P. (2017). The conceptual penis as a social construct. *Cogent Social Sciences*, 3(1), 1330439. doi: 10.1080/23311886.2017.1330439
- Miah, A., & Rich, E. (2006). Genetic Tests for Ability?: Talent Identification and the Value of an Open Future. *Sport, Education and Society*, 11(3), 259–73.
- Nicholson, M., & R. Hoye (2008). *Sport and social capital*. Routledge.
- Vižar, M. (2018). *Sportovní talent*. Praha: Grada